

Nagyon üdvös dolog volt a nehéz évek miatt kinyomtatásra nem kerülhetett doktori értekezéseknek legalább a jegyzékét, vagy ami még jelentősebb mozzanat, mert képet is nyújt az egyes dolgozatokról, tartalmi kivonatait összegyűjtve közrebocsátani. A súlyos gazdasági és nyomdai viszonyok dokumentuma ez a két füzet. Azért készült, hogy a jelöltek ne pazarolják erejüket ugyanegy feladat kidolgozására, hiszen ennek hiánya nagyon meglátszik a dolgozatokon, amit a speciális, sőt újszerűbb témákon kívül egyes tárgyak visszatérő jellege is mutat. (Elég a háromszor-négyszer feldolgozott PETELEI István, VADNAI Károly és ifj. ÁBRÁNYI Kornél dolgozatokra utalni!)

Nagy egyoldalúságra, sőt teljesen egyvonalúságra mutat az, hogy az értekezések között még elvétve sem találni olyant, mely a könyvtárral, a könyvművészettel, a bibliográfiával és bibliofiliával foglalkozna, holott, hogy mást ne említsek, Németországban ez a tudományág majdnem olyan tért hódított, mint az irodalomtudomány vagy a história, hiszen a könyv története, fejlődése, kialakulásának nemzeti kapcsolatai a legjelentősebb kultúrhistoriai mozzanatok.

Az összeállított dolgozatok kivonataival nagy szolgálatot tett a bölcsészeti kar különösen a speciális kutatásokon felépülő tudományszakoknak.

KOZOCSA SÁNDOR.

Dr. Vajda Gyula: *Az irodalom szeretete.* Sopron, 1927.
Horváth Kálmán ny. 8°. 31 l.

A kis füzet kritikai tanulmánynak készült, azonban tárgyát csak itt-ott közelíti meg, hiszen alig esik szó a dolgozatban az irodalom szeretetéről, annak egységesítő és nemzetnevelő hatásáról, mélységes, megvilágító erejéről. A dolgozat Császár Elemér nemrég (1925.) megindított, nagyértékű és fejlődésbeli jelentőségében minden más ilyen jellegű kezdeményezést túlszárnyaló Irodalomtörténeti Füzetével kapcsolatban — az egyes füzeteknek szoros tartalmikivonat ismertetésén belül — tárja eléink egy gondolkodó ember véleményeit irodalmi eseményekről és írókról. Szempontjai egyoldalúak, amennyiben a mai differenciáltabb lelkivilágú egyéniség szemszögének látási lehetőségét nélkülözik s némely helyén irodalmunk régi jelzői és szakkifejezései kelnek életre. Tárgyalása sem elég egységes, hiszen nem ragaszkodik a füzetek megjelenési sorrendjéhez s ez azt eredményezi, hogy pl. GYULAI Pálról ADYRA (BERZEVICZY nagyhatású beszédével kapcsolatban) tér, akit különben elég mély megértéssel tárgyal, s végül RÁKOSI Jenő jubileu-

máról emlékezik meg. Irodalmi felfogása tiszteletreméltó, hiszen nagy íróink olvasására serkent, Császár Elemér előszava érdekes dokumentuma annak, mint lehet egy nem nagy jelentőségű füzet elé szép és értékes sorokat írni.

Dr. K. S.

Szeibert János: *Sárvár monográfiája*. Huszár Károly előszavával. («A Falu könyvtára» 33. szám.) Szombathely. 1926. Dunántúli ny. 8°. 88 l.

A tanulmány két részre oszlik: a történelmi előzményekre és a jelen állapotokra. Az első részben ismerteti Sárvár őstörténetét, elnevezését és privilégiumait, majd a vár történetét foglalja össze s a NÁDASDYAK determináló hatását vázolja. Ezután következik könyvének a sárvári híres nyomdát tárgyaló része. A legelső magyarnyelvű könyvnyomtatóműhelyt itt állították fel s ezzel valóban «elévülhetetlen nevet biztosított magának Sárvár a magyar kultúrában», amint ERDŐSI SYLVESTER János írja grammatikájában: «itt kezdtük a könyvnyomtatás isteni munkáját». 1539-ben jelent meg a nyomda első terméke, a többiek közül a leghíresebb, MAGYARI István könyve: *Az Országokban való soc Romlasoknac okairól*. (1602.) Nyomdatörténeti adataiban a szerző semmi újat nem derített ki, sem új szempontból nem világította meg a magyar könyv és kultúra útjának eme legjelentősebb stációját. A jelenlegi állapotok rajzában száraz statisztikai adatokat regisztrál. A tárgyalás eléggé szaggatott, néhol hézagos, a történeti fejlődés nem elég éles és világos (a sok rövid és mindig elülről kezdődő fejezet is egyik oka ennek!), stílusa is régies, mindamellett könyve kedves, sőt vonzó olvasmánya lehet az e nagyjelentőségű város multjába elmerülni óhajtóknak.

Dr. KOZCSA SÁNDOR.

A SZERKESZTŐSÉGHEZ BEKÜLDÖTT KÖNYVEK:

M. Tud. Akadémia, Budapest: ROZSNYAI Dávid: *Horologium turcicum*. Kiadta DÉZSI Lajos. (Régi Magyar Könyvtár 38.) Bp., 1926. — SZILÁDY Áron: *Jegyzetek a Régi Magyar Költők Tára hetedik kötetéhez*. Sajtó alá rendezte és folytatta DÉZSI Lajos. Bp., 1926.

Athenaeum R.-t., Budapest: Gróf KLEBELSBERG Kuno beszédei, cikkei és törvényjavaslatai 1916—1926. Bp., 1927.

K. M. Egyetemi Nyomda, Budapest: JÁSZAI Mari Emlékiratai. Bp., 1927. — WILDNER Ödön: *Léleküdtő*. Bp., 1927.

W. de Gruyter, Berlin: *Bücherschau*. (Rob. GRAGGER: Ung. Jahrbücher, Bd. VI. Heft 4.) Berlin, 1926. — Robert GRAGGER: *Alt-Ungarische Erzählungen*. Berlin, 1927.